

Slip formidlingen løs

Anmeldt af Inge G. Revsbech, ph.d.-studerende i Zoofysiologi, Bioscience, Aarhus Universitet

Der er ikke nok journalister til at fortælle om al den forskning, der finder sted i Danmark. Så vi forskere må selv bringe brænde til bålet, hvis lyset fra netop vores forskning og område skal være til at få øje på.

Det er præmissen bag den håndbog i formidling af videnskab, som netop er udkommet i anledningen af videnskab.dk's første fem leveår. Det er ikke nogen ringe præmis, og på kun 96 sider bliver vi sat ind i, hvordan vi gør det. Alle over en kam skal ikke formidle populært, men argumenterne er mange for, hvorfor det er en god idé, hvis grundtanken ikke virker helt afskrækkende. Fremtidige bevillinger, rekruttering til dit område, bidrag til en velinformeret offentlig debat og din egen karriere er gode forslag. Og så fordi det er sjovt.

Lever op til sin titel

Bogen guider kompetent gennem formidlingens facetter. Fra valg af kanal – vælg Facebook og netmedier frem for Politiken hvis dit mål er 15-årige – over vinkling og de relevanskriterier som journalister arbejder med. På bogens begrænsede sideantal bliver journalisternes metoder kogt ned og gjort let tilgængelige. Særligt afsnittet om skriftlige genrer er nok en øjenåbner. Mange forskere har måske hurtigt konkluderet, at de jo næppe kan interviewe sig selv, sådan som den gængse nyhedshistorie er bygget op. Men særligt feature-artikler med mere saft, kraft og personlig fortælling er én af mulighederne for at skrive egne artikler.

Denne lille, lækre opskriftsbog i faglig formidling kan bruges som en trin-for trin guide, hvis du vil formidle skriftligt og gøre din historie æggende, vækkende og dækkende for andre end dine kolleger. Men såmænd også til dem. Og den stopper ikke der.

Slip din viden løs lever op til sin titel. Den dækker også råd til god mundtlig præsentation, der kan indfange interessen hos folkeskoleelever såvel som faglige fæller. Og så slutter bogen af med et kapitel om at blive

interviewet og en lille guide til, hvordan du sammen med journalisten får et godt produkt.

Til hylden i kaffestuen

Bogen er i høj grad skrevet til den etablerede forsker. Men den velvoksne niche af ph.d.-studerende kan få mindst lige så meget glæde af indholdet. Især fordi mødet med pressen eller skrivning af pressemeddelelser er en førstegangsoplevelse, når ph.d.'en nærmer sig nogle spændende konklusioner. Alle kaffestuer bør have denne lille håndbog på hylden. Den er lige relevant for den ph.d.-studerende, som mangler interesse-fængende struktur til U-days oplægget som for professoren, der har fået en journalist i røret og gerne vil have struktur og styring af sit interview. Ja, *Slip din viden løs* er relevant kaffestuehylde-gods på lige fod med de sidste par års udgaver af *Nature* og nok en kende bredere forståelig og anvendelig.

Bogen er skrevet med udgangspunkt i erfaringer fra videnskab.dk, og det mærkes især på den første håndfuld sider. Men denne håndbog i formidling kommer længere end bare at være en opskrift eller "author guideline" på indlæg til netop videnskab.dk. Resultatet er en opskriftsbog på at få din viden ud. Løs i en større verden. Ja, man har jo lyst til at fatte tastaturet lige med det samme og komme i sving.

Peter Hyldgård, Niels Ebdrup, Mette Minor Andersen og Irene Berg Petersen: *Slip din viden løs – håndbog i faglig formidling*. Forlaget Ajour og Videnskab.dk 2013. 96 sider, 178,- kr. ■

GeoScience

- en inspirationsbog til fagene geoviden- skab og naturgeografi i gymnasiet

GeoScience er en fællesudgivelse fra Københavns Universitet, GEUS og Aarhus Universitet, der alle er parter i Geocenter Danmark. Kapitlerne kan læses uafhængigt af hinanden, og de giver en introduktion til centrale temaer inden for geologi, naturgeografi, kulturgeografi og biologi både i Danmark og i resten af verden. *GeoScience* kan også bruges som oplæg til diskussion af vigtige emner som for eksempel vores beredskab i forhold til naturkatastrofer, forvaltning af naturressourcer samt menneskets ansvar i forhold til klimaforandringer, også i det langsigtede perspektiv.

Bogen kan downloades i pdf-format enten samlet eller hvert kapitel for sig. Se mere på: www.fokus.ku.dk, www.geus.dk, og www.geo.au.dk. 2013, 132 sider, udleveres gratis som klassesæt til gymnasier.

BOGANMELDELSE

UDGIVELSER

Til kaffeslabberas hos Aarhusmatematikerne

Anmeldt af Mikkel Willum Johansen, ph.d. i matematikkens filosofi, adjunkt ved Inst. for Naturfagenes Didaktik, Københavns Universitet

Matematiske mysterier er bogudgaven af en forelæsningsrække fra Folkeuniversitetet i Aarhus. Den består af i alt ni uafhængige bidrag, der alle henvender sig til den almindelige, lærde læser. Bogen dækker en række klassiske matematikformidlingssemner som det gyldne snit og kryptografi, men behandler også flere nye og mere originale emner, som Hilberts 16. problem og Poincaréformodningen.

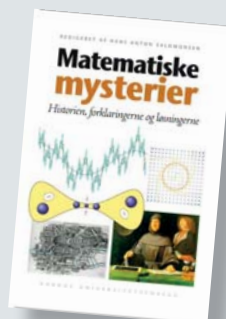
De fleste af bogens bidrag er både spændende og velfortalte. De er bygget godt op om klare og interessante historier, og formår at fortælle nyt fra forskningsfronten, så alle kan være med. Der er dog enkelte svipsere, hvor den gode historie forsvinder i tekniske detaljer eller måske aldrig har været der. Navnlig virker afsnittet om primtalsmysterier rodet og uden klar idé. Det vil jeg nok anbefale, at man stille og roligt springer over.

Hvad angår sværhedsgrad rammer bogen den almindelige lærde læser ganske godt. De fleste kapitler er læsbare for gymnasieelever, omend de nok vil have besvær med visse tekniske og terminologiske detaljer. Specielt bruger mange af kapitlerne matematisk symbolisme, der vil være uforståelig for læsere, der ikke har haft matematik på universitetsniveau. I den forbindelse må man forbavses over redaktørens forord, hvor der står: »Mange læsere vil derfor nok støde på formler, som de ikke kan forstå. Det gør ikke så meget«.

Jo det gør! Læseren kan jo ikke undgå at føle sig snydt og sat af, hvis der er ting, han eller hun ikke forstår. Hvem er det præcist, man kommunikerer med, hvis man skriver en formel, man ved, læseren ikke forstår? Her havde et bedre redaktionelt arbejde og ikke mindst større formidlingsmæssige ambitioner i redaktionen været på sin plads.

Ingen samlet fortælling

Bogen er en typisk Aarhus Universitetsforlagsproduktion, idet alle bidragydere på forskellig vis er tilknyttet Aarhus Universitet –

og for de flestes vedkommende også er udannet der. I modsætning til andre af forlagets produktioner er det dog ikke lykkedes at skabe en klar tematik, der kan samle de enkelte kapitler. Titlen Matematiske mysterier er forholdsvis uklar og de fleste bidrag forholder sig kun overfladisk til den. Bogens præmis er tilsyneladende, at forfatterne har fået lov til at skrive om noget matematik, de synes er spændende. Og det har de så gjort. Det er der bestemt ikke noget galt i – fortællelysten er stor og de enkelte kapitler er hver for sig spændende, men der er ingen samlet fortælling og derfor ingen synergieffekt mellem bogens enkelte dele.

Et must på lærerbiblioteket

Bogen kan dermed anbefales til alle, der har lyst til en hyggelig kaffeslabberas hos matematikerne og matematikhistorikerne i Aarhus. Man er i godt selskab og bliver både oplyst og underholdt undervejs. Specielt bør alle gymnasieskolens fagreferenter i matematik fluks indkøbe bogen til skolens lærerbibliotek. Bogen vil både give nye vinkler på det kendte stof, inspiration til studieretningsprojekter og kopimaskineklart materiale til tværfaglige forløb. Hvad angår det sidste, er bogens store force, at den faktisk flere steder formår at vise forskningsfronten så velformidlet, at selv gymnasieelever kan være med (hvis de får lidt hjælp til formlerne!). På den måde får bogen vist, at matematikken er en levende disciplin, hvilket vil være et kærkomment supplement til den typiske lærebogs guidede tur til fortidens matematiske monumenter.

Hans Anton Salomonsen (red) (2013). *Matematiske mysterier. Historien, forklaringerne og løsningerne*. Aarhus Universitetsforlag. 212 sider, 249,95 kr. ■

Bohr på ny

I 2013 fejrer Danmark og resten af verden 100-året for Niels Bohrs atommodel, som kom til at revolutionere fysikken og vort verdensbillede. I den anledning er antologien *Bohr på ny* blevet til. Bogen er inddelt i fire kapitler, der handler om forskellige aspekter af Bohrs liv og karriere – fra familiemennesket, over den politiske Bohr til hans virke som fysiker og ”filosof”. En lang række fagfolk har bidraget til bogen som forfattere til de enkelte afsnit, og hele herligheden er redigeret af forlægger Lone Bruun, Niels Bohr Arkivets leder Finn Aaserud og professor Helge Kragh.

Lone Brun, Finn Aaserud & Helge Kragh (red): *Niels Bohr på ny*. Forlaget Epsilon.dk 2013. 224 sider, 270,- kr.

VI skoven med lup

Det nye nummer af *Natur og Museum* har titlen *I skoven med lup* og handler om den verden, der åbenbarer sig for den naturinteresserede, hvis man går rigtig tæt på. Luppen synliggør fx strukturer, som er nyttige ved bestemmelse af planter, og den kan afsløre, at et bølgeblad i virkeligheden er et helt lille øko-system, hvor energien effektivt overføres fra blad til bøgelope-larve.

Torben Gang Rasmussen: *I skoven med lup*. *Natur og Museum* nr. 2, 2013. 36 sider, 60 kr. Kan købes på Naturhistorisk Museums hjemmeside.